

N:o 4.

Kungl. Maj:ts nådiga proposition till Riksdagen angående driftkostnader under år 1912 för statens domäner; gifven Stockholms slott den 13 januari 1911.

Under åberopande af bilagda utdrag af statsrådsprotokollet för denna dag vill Kungl. Maj:t härmed föreslå Riksdagen att

dels godkänna sådan ändring i den år 1908 för domänstyrelsen fastställda aflöningsstat, att förste vaktmästarens lön förklarar kunna efter 5 år höjas med 100 kronor samt en hvar af de två öfriga vaktmästarnas lön ej blott efter 5 år med 100 kronor utan jämväl efter 10 år med ytterligare 100 kronor, äfvensom för tillträde till sålunda medgifna aflöningsförhöjningar bestämma enahanda villkor, som för tillträde till förut medgifven sådan förhöjning blifvit stadgade;

dels i den för skogsstaten gällande stat uppföra ytterligare två jägmästarbefattningar och trettifyra kronojägartjänster med de i statsrådsprotokollet angifna aflöningsförmåner och i sammanhang därmed nedsätta de i samma stat uppförda resepenningar till jägmästaren i Värends revir, nu 700 kronor, med 100 kronor till 600 kronor;

dels ock, med godkännande af i statsrådsprotokollet gjorda beräkningar, såsom driftkostnader under år 1912 för statens domäner *förlagsvis* uppföra ett belopp af 5,400,000 kronor att utgå från domänfondens afkastning.

De till ärendet hörande handlingar skola Riksdagens vederbörande utskott tillhandahållas; och Kungl. Maj:t förblifver Riksdagen med all kungl. nåd och ynnest städse välbevågen.

GUSTAF.

Oskar Nylander.

*Utdrag af protokollet öfver jordbruksärenden, hållet inför Hans
Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 13
januari 1911.*

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern LINDMAN,
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena greve TAUBE,
Statsråden: PETERSSON,
 HEDERSTIERNA,
 SWARTZ,
 greffe HAMILTON,
 MALM,
 LINDSTRÖM,
 NYLANDER,
 VON SYDOW,
 VON KRUSENSTIERNA.

Departementschefen, statsrådet Nylander, anförde.

I öfverensstämmelse med Eders Kungl. Maj:ts nådiga beslut den 30 december 1910 angående förändrad uppställning af riksstaten och om inrättande i samband därmed af en statens domäners fond, hvilken skall i budgetshänseende behandlas såsom affärsdrifvande verk, skola till driftkostnader¹ för denna fond från nionde hufvudtiteln öfverföras samtliga å nämnda hufvudtitel nu upptagna anslag, hvilka hufvudsakligen äro afsedda till bestridande af kostnaderna för förvaltandet af statens såväl jordbruks- som skogsdomäner. I anslutning till hvad jag förut denna dag vid anmälande af anslagsbehofven å riksstatens nionde hufvudtitel anfört skulle sålunda till driftkostnader räknas följande för närvarande å ordinarie stat uppförda anslag nämligen:

1:o) anslaget till domänstyrelsen,
 2:o) bestämda anslaget för skogsstaten,
 3:o) förslagsanslaget till ålderstillägg, i hvad angår personalen vid skogsstaten, samt

4:o) reservationsanslaget till kronoskogarnas förvaltning och befrämjande af skogsväsendet i allmänhet, i den mån detta anslag afser andra ändamål än sådana, för hvilka kostnaderna skola bestridas från den af mig till uppförande å nionde hufvudtiteln föreslagna nya anslagstiteln till »Skogsundervisning och skogshushållning i allmänhet».

Dessutom skulle driftkostnaderna belastas med ålderstillägg äfvensom med resekostnads- och traktamentsersättning till befattningshafvande i domänstyrelsen. På sätt jag under nionde hufvudtiteln framhållit, kommer detta emellertid icke att inverka på beloppet af hufvudtitelns anslag till ålderstillägg och till rese- och traktamentspenningar.

Vidare böra bland driftkostnaderna upptagas vissa utgifter, som för närvarande bestridas från anslag å extra stat under nionde hufvudtiteln. För år 1911 finnas följande extra anslag för sådana ändamål anvisade nämligen:

1:o) till anställande af en extra amanuens hos domänstyrelsen och för renskrifningskostnader m. m.	6,000 kronor,
2:o) till aflönning åt domänintendenter	35,500 „
3:o) till resekostnader vid domänförvaltningen, förslagsanslag	45,000 „
4:o) till afdikningar å kronans skogar i de norrländska länen och i Kopparbergs län	150,000 „

Slutligen böra bland driftkostnader jämväl upptagas åtskilliga utgifter för domänförvaltningen, hvilka hittills plägat af statskontoret förskottsvis erläggas för att därefter hos Riksdagen anmälas. Dessa utgifter äro af mångskiftande slag och afse ett flertal olika ändamål såsom reparationer, husröteersättning, kronan vid rättegångar ådömda belopp o. s. v. Allra största delen af dessa utgifter har under senare år betingats af kronans deltagande i landtmäteriförrättningar samt i vattenaflednings- och sjösänkingsföretag.

Driftkostnaderna skola beräknas förslagsvis, hvilket emellertid uppenbarligen icke innebär någon rubbning i nu gällande förhållanden beträffande de af Eders Kungl. Maj:t och Riksdagen fastställda aflöningsstaterna för domänstyrelsen och skogsstaten, ej heller i grunderna för den extra skogspersonalens aflönande. Påtagligt är vidare att icke heller ofvannämnda extra anslag till amanuens m. m. hos domänstyrelsen samt till aflönning åt domänintendenter må för framtiden — lika litet som

under nuvarande förhållanden — öfverskridas. I den beräknade driftkostnaden komma följaktligen alltjämt att ingå vissa belopp, som fortfarande hafva karaktären af bestämda anslag.

I öfriga delar torde driftkostnadsanslaget vara att anse såsom förslagsanslag. Rörande användningen af anslaget i sistnämnda delar lär det framdeles ankomma på Kungl. Maj:t att — på sätt hittills skett beträffande reservationsanslaget till kronoskogarnas förvaltning och befrämjande af skogsväsendet i allmänhet — särskildt förordna, bland annat, genom fastställande för hvarje år af generalförslag rörande anslagets användande. Ett öfverskridande af de särskilda, i driftkostnadsanslaget ingående posterna kan följaktligen under inga omständigheter ske annat än efter Kungl. Maj:ts bepröfvande.

Slutligen anser jag mig böra framhålla, att öfverflyttandet till driftkostnaderna af vissa å nionde hufvudtiteln nu uppförda anslag kommer att medföra, att besparingar å nämnda anslag för framtiden icke vidare kunna redovisas bland hufvudtitelns allmänna besparingar. Då dessa allmänna besparingar således från och med år 1912 blifva i afsevärd grad reducerade, lär det erfordras att vidtaga motsvarande höjning i vissa andra å hufvudtiteln uppförda anslag, bland dem särskildt anslaget till extra utgifter. Att redan till den nu sammanträdande Riksdagen göra framställning om sådan höjning är emellertid ej af nöden, enär de besparingar, som under innevarande år uppkomma, under år 1912 fortfarande stå till Kungl. Maj:ts disposition.

Öfvergår jag härefter till en beräkning af de för år 1912 erforderliga driftkostnaderna för statens domäner, synes mig detta gifva anledning till följande framställningar.

Domänstyrelsens aflöningsstat slutar för närvarande å 159,000 kronor, till hvilket belopp jämväl anslaget till domänstyrelsen finnes i riksstaten uppfördt. I domänstyrelsens aflöningsstat ifrågasättes för närvarande icke någon ändring i annan mån än beträffande ålderstillägg till de hos styrelsen anställda vaktmästarna. I staten finnas uppförda tre vaktmästare, däraf en förste vaktmästare med årlig aflöning af 1,500 kronor men utan ålderstillägg. De två öfriga vaktmästarna åtnjuta vardera en årlig aflöning af 1,200 kronor med ett ålderstillägg å 100 kronor efter 5 års tjänst. I öfverensstämmelse med Eders Kungl. Maj:ts förut denna dag fattade beslut rörande ålderstillägg åt bland annat vaktmästarna i högsta domstolen torde jämväl vaktmästarna hos domänstyrelsen böra beredas liknande ålderstillägg. I anledning häraf böra i domänstyrelsens aflöningsstat införas bestämmelser därom, att

*Kostnader
för domän-
styrelsen.*

förste vaktmästarens lön efter 5 års tjänst skall kunna höjas med 100 kronor äfvensom att en hvar af de båda öfriga vaktmästarna skall kunna komma i åtnjutande af ett andra ålderstillägg å 100 kronor efter 10 års tjänst. Bifall härtill inverkar icke på aflöningsstatens slutsumma och jag återkommer till frågan vid beräkning af de belopp, som bland driftkostnaderna skola uppföras till ålderstillägg åt de därtill berättigade.

Till kostnader för domänstyrelsen bör jämväl hänföras förut omtalade belopp af 6,000 kronor, som å extra stat för innevarande år beviljats till anställande af en extra amanuens hos styrelsen samt för ökade renskrifningskostnader och vikariatsersättningar.

Vid beviljande af nu ifrågavarande anslag uttalade 1910 års Riksdag, att Riksdagen funne, hvad som i Eders Kungl. Maj:ts proposition i ämnet anförts till ådagaläggande af behovet af ökade medel till renskrifningskostnader och vikariatsersättningar m. m. vara öfvertygande. Däremot syntes, med hänsyn till den decentralisation i skogsförvaltningen, som vidtagits i sammanhang med den år 1908 genomförda organisationen af och löneregleringen för skogsstaten, behovet af en ytterligare amanuensbefattning kunna med skäl ifrågasättas. Då emellertid nämnda förändring i skogsförvaltningen inträdt först med början af år 1910, då den nya instruktionen för skogsstaten blifvit gällande, hvadan ändringen ej torde hinna till år 1911 åstadkomma någon afsevärd lättnad i domänstyrelsens arbetsbörda, samt styrelsens behof för det dåvarande af ifrågavarande amanuens torde få anses ådagalagd, ville Riksdagen icke undandraga sig att bevilja medel för ändamålet. Huruvida så borde ske jämväl framdeles, torde Riksdagen sedermera, och så länge anslaget i fråga vore afsedt att uppföras på extra stat, få tillfälle att särskildt pröfva.

Genom nådigt bref den 14 oktober 1910 har Eders Kungl. Maj:tt förordnat, att omförmälda för år 1911 anvisade anslag skall användas dels för anställande å domänstyrelsens andra skogsbyrå af en extra amanuens med arfvode af högst 2,400 kronor för år räknadt samt med rätt till samma förmåner i öfrigt, som åtnjutas af de å skogsbyråerna i styrelsen anställda amanuenser, sådana dessa förmåner finnas bestämda i nådiga brefvet den 11 december 1908 angående användningen af det till godtgörelse åt amanuenser inom styrelsen afsedda anslag, dels ock i öfrigt till bestridande af renskrifningskostnader och vikariatsersättningar m. m., i den mån de för detta ändamål eljest anvisade medel enligt den för styrelsen den 16 oktober 1908 fastställda stat därtill icke lämnade tillgång.

Uti underdånig skrifvelse den 23 september 1910 har nu domänstyrelsen anhållit, att jämväl för år 1912 måtte för ifrågavarande ända-

mål anvisas ett belopp af 6,000 kronor. Till stöd härför har styrelsen anført, att oakadt den decentralisation i skogsförvaltningen, som afsetts i nu gällande instruktion för skogsstaten, göromålen hos styrelsen visat sig vara i ständigt stigande, hvarför behovet af ifrågavarande anslag måste blifva minst lika stort för år 1912 som för år 1911.

Den del af nu ifrågavarande belopp, som är afsedt att användas till renskrifning och tryckning samt vikariatsersättningar m. m., vore alltjämt för styrelsen behöflig.

Beträffande anställande hos styrelsen af ifrågavarande extra amanuens har styrelsen framhållit, att denne skulle jämväl för år 1912 tjänstgöra å domänstyrelsens andra skogsbyrå. Å denna byrå handläggas enligt instruktionen för domänstyrelsens ärenden angående skogar och skogsförvaltning inom Mellersta Norrlands och Gäfve-Dala distrikt samt Stockholms revir af Östra distriktet äfvensom ärenden angående skogsläroverken och statens skogsförsöksanstalt samt andra allmänna ärenden, som af generaldirektören finnas böra tilläggas byrån. De löpande ärendena såväl i domänstyrelsen i dess helhet som å nämnda byrå ökas, i mån som skogshushållningen utvecklas och skogsbruket bedrifves intensivare. Denna utveckling och ökade intensitet har nödvändiggjort bildandet af tre nya revir i Jämtlands län från och med år 1911. En ytterligare ökning af revirens antal särskildt i Kopparbergs och Värmlands län torde vara att emotse under en icke aflägsen framtid. I Kopparbergs län har inrättandet af skyddsskogar föranledt en ökning af skogsstatens tjänstegöromål, hvartill kommer att särskildt Österdalarnas och Klotens revir äro alltför omfattande för att skogshushållningen skall kunna med fördel bedrifvas, utan att reviren delas. I ett af reviren i Värmland hafva göromålen måst delas mellan den ordinarie jägmästaren och en biträdande jägmästare. Att genom den från och med år 1910 genomförda decentralisationen domänstyrelsen befriats från handläggningen af åtskilliga ärenden, hvilka numera afgöras af vederbörande öfverjägmästare, motväges således af den ökning i göromålen, som föranledts af skogshushållningens utveckling. Härtill kommer att nämnda decentralisation endast i ringa grad inverkar på andra skogsbyråns arbetsbörda. På denna byrå handläggas nämligen större delen af de allmänna ärenden, som röra skogsväsendet, särskildt ärenden angående skogslagstiftningen. Under senare åren hafva ock dylika ärenden utgjort en väsentlig del af byråns arbetsbörda och synas de för framtiden snarare komma att ökas än minskas. På grund af de otillräckliga arbetskrafterna å byrån hafva under åren 1909 och 1910 tillfälliga biträden måst i stor utsträckning anlitas. Med ett dylikt an-

litande af tillfälliga biträden följer emellertid den olägenheten, att deras arbetsprodukt både kvalitativt och kvantitativt understiger den, som kan lämnas af personer, hvilka under en längre tids tjänstgöring vunnit behörig vana vid arbetet. Svårigheter att erhålla extra skogstjänstemän såsom biträden hafva ock, särskildt under sommarmånaderna, yppat sig. Kan däremot en amanuensbefattning besättas för helt år, blifver svårigheten att erhålla en lämplig innehafvare däraf betydligt mindre.

Departements-
chefen.

På grund af hvad domänstyrelsen sålunda anfört, och då behovet af anställande af en ytterligare amanuens å domänstyrelsens andra skogsbyrå äfven under år 1912 synes mig påtagligt, lärer jämväl under sistnämnda år för anställande af en extra amanuens hos domänstyrelsen samt för beredande åt styrelsen af ökade medel till renskrifningskostnader och vikariatsersättningar m. m. erfordras enlikanda belopp som under år 1911.

Vid sådant förhållande bör följaktligen bland driftkostnader för år 1912 till nu ifrågavarande ändamål beräknas 6,000 kronor.

Till befattningshafvande i domänstyrelsen utgår för närvarande resekostnads- och traktamentsersättning från det å nionde hufvudtiteln uppförda förslagsanslaget till rese- och traktamentspenningar. Ifrågavarande ersättning bör emellertid för framtiden upptagas bland driftkostnaderna och torde, enligt beräkningar verkställda inom domänstyrelsen, kunna anslås till 6,000 kronor om året.

Kostnaderna för domänstyrelsen skulle följaktligen, fränsedt ålders-tillägg, böra upptagas sålunda:

aflöningsstat för domänstyrelsen	kronor 159,000: —
till anställande af en extra amanuens hos styrelsen	
och för renskrifning m. m.	„ 6,000: —
rese- och traktamentsersättningar åt styrelsens	
personal	„ 6,000: —
	<hr/>
	Summa kronor 171,000: —

Kostnader
för skogs-
statens
ordinarie
personal.

Aflöning till skogsstatens ordinarie personal utgår från det å hufvudtiteln uppförda bestämda anslaget till skogsstaten, för år 1911 uppgående till 1,140,300 kronor. Aflöningsstaten slutar på 1,142,800 kronor; skillnaden beror på de afdrag vissa befattningshafvande få vidkännas på grund af bostads- eller boställsförmåner.

I särskilda underdåniga skrivelser den 29 september och den 24 november 1910 har nu domänstyrelsen gjort framställning om de erforderliga kostnaderna för den ordinarie personalen under år 1912. I

det för ändamålet nu anvisade beloppet har styrelsen föreslagit en ökning af sammanlagdt 58,700 kronor, däraf för inrättande af 2 nya jägmästare-tjänster 9,700 kronor, för höjande af resepenningarna till öfverjägmästaren i Södra distriktet 200 kronor samt för inrättande af 34 nya kronojägar-befattningar 48,800 kronor.

Beträffande de af domänstyrelsen föreslagna två nya jägmästare-befattningarna har styrelsen i sin ofvan omnämnda underdåniga skrifvelse den 24 november 1910 anfört hufvudsakligen följande.

*Nya revir.
Domän-
styrelsen.*

Uti två underdåniga skrivelser den 25 september 1909 hade styrelsen gjort framställning om inrättande af sammanlagdt sju nya revir, däraf tre i Jämtlands län, två i Östergötlands län, ett i Kalmar län och ett i Kronobergs län.

Med anledning af denna framställning hade Eders Kungl. Maj:t och Riksdagen beslutat inrättande från och med år 1911 af tre nya revir i Jämtlands län, ett i Östergötlands län och ett i Kalmar län, hvar-
emot styrelsens hemställan om inrättande af ännu ett revir i Öster-
götlands län, Karlsby, samt ett nytt revir i Kronobergs län, Kosta, icke
föranledt nådig proposition till Riksdagen.

Som styrelsen likväl ansåge det vara för statens skogsskötsel af synnerligen stor vikt, att äfven sistnämnda båda revir blefve inrättade, hvarigenom Ombergs revir af Östergötlands län samt Väreuds revir af Kronobergs län hvartdera skulle komma att uppdelas i två revir, vågade styrelsen i underdånighet göra förnyad framställning i sådant syfte.

Jämlikt nådigt bref den 11 november 1910 hade Eders Kungl. Maj:t beslutat om benämning och omfattning af de fem nya reviren samt de förut befintliga revir, som komme att beröras af den sålunda beslutade regleringen.

Ombergs revir komme sålunda att från och med år 1911 omfatta: af Kristbergs socken i Bobergs härad den där belägna delen af Karlsby kronopark, Aska, Dals, Lysings, Göstrings och Vifolka härad, af Gammalkils socken i Valkebo härad den där belägna delen af Vägstorps kronopark samt Godegårds och Tjällmo socknar i Finspånge läns härad med undantag af den inom Tjällmo socken belägna delen af Gullbergs kronopark, allt af Östergötlands län.

Inom detta revir vore belägna 105 allmänna skogar med en sammanlagd areal af 23,684 hektar, hvaraf 11 om 15,978 hektar under skogsstatens förvaltning samt 94 om 7,706 hektar under skogsstatens kontroll.

Värends revir omfattade samtliga socknar i Uppvidinge, Konga, Norrvidinge och Kinnevalds härad af Kronobergs län, och vore inom reviret belägna 140 allmänna skogar om tillsammans 37,189 hektar, hvaraf 36 om 23,214 hektar under skogsstatens förvaltning samt 104 om 13,975 hektar under skogsstatens kontroll.

Sedan dessa arealsammandrag upprättats under år 1909, hade en del smärre förändringar uppstått hufvudsakligen med afseende å fördelningen af arealen mellan ofvannämnda båda slag af allmänna skogar, på så sätt att några skogar, som förut stått under skogsstatens kontroll, nu ställts under dess omedelbara förvaltning.

Inom hvardera af dessa båda revir vore å extra stat anställd en biträdande jägmästare.

Beträffande jägmästartjänsten i Ombergs revir samt den därmed förenade föreståndarbefattningen vid Ombergs skogsskola ville styrelsen erinra, att sedan förra innehafvaren af tjänsten, jägmästaren H. Westberg, under år 1910 aflidit, Eders Kungl. Maj:t den 21 oktober 1910 förordnat den nya jägmästaren i reviret att allenast tillsvidare uppehålla föreståndarbefattningen vid skogsskolan.

Med anledning af hvad sålunda i ärendet anförts, ville styrelsen i underdånighet hemställa, att Ombergs revir af Östergötlands län blefve uppdeladt i två revir, Ombergs revir och Karlsby revir, samt att Värends revir af Kronobergs län likaledes blefve uppdeladt i två revir, Värends revir och Kosta revir, och ville styrelsen föreslå att dessa revir måtte erhålla följande omfattning:

Ombergs revir: Lysings, Dals, Göstrings och Vifolka härad samt af Gammalkils socken i Valkebo härad den där belägna delen af Vägs-torps kronopark.

Reviret komme i sådant fall att omfatta 74 allmänna skogar om sammanlagdt 12,084 hektar, hvaraf 6,666 hektar under skogsstatens förvaltning och 5,418 hektar under skogsstatens kontroll.

Karlsby revir: Aska härad, af Kristbergs socken inom Bobergs härad den del, som tillhör Karlsby kronopark, samt Godegårds och Tjällmo socknar af Finspånga läns härad med undantag af den inom Tjällmo socken belägna delen af Gullbergs kronopark.

De allmänna skogarna inom detta revir skulle komma att utgöra 31 om sammanlagdt 11,600 hektar, hvaraf 9,312 hektar under skogsstatens förvaltning samt 2,288 hektar under dess kontroll.

Värends revir: Kinnevalds och Norrvidinge härad, Uppvidinge härad med undantag af Ekeberga, Lenhofda, Elghults, Allgutsboda, Helleberga och Herråkra socknar samt Konga härad med undantag af

Hofmantorps, Långasjö, Nöbbele, Linneryds, Elmesboda och Ljuders socknar.

På sådant sätt komme de allmänna skogarna inom reviret att utgöra 106 om tillsammans 19,897 hektar, hvaraf 9,519 hektar under skogsstatens förvaltning samt 10,378 hektar under dess kontroll.

Kosta revir: af Uppvidinge härad: Ekeberga, Lenhofda, Elghults, Allgutsboda, Helleberga och Herråkra socknar samt af Konga härad: Hofmantorps, Långasjö, Nöbbele, Linneryds, Elmesboda och Ljuders socknar.

Med denna omfattning skulle reviret komma att innehålla 34 allmänna skogar om sammanlagdt 17,292 hektar, hvaraf 13,695 hektar under skogsstatens förvaltning och 3,597 hektar under dess kontroll.

Slutligen ville styrelsen hemställa, att, i händelse de föreslagna revirregleringarna komme till stånd, aflöningarna för jägmästarna i de nya reviren måtte bestämmas i enlighet med den genom nådiga brefvet den 17 juni 1908 fastställda aflöningsstaten för skogsstaten, hvarjämte styrelsen ville föreslå, att aflöningar och resepenningar till jägmästarna i de revir, som af regleringen skulle komma att beröras, måtte bestämmas till följande belopp.

För jägmästaren i	Lön kronor	Tjänst- göringspen- ningar kronor	Rese- penningar kronor	Summa kronor
Ombergs revir	2,300	2,000	500	4,800
Karlsby ,, (nytt)	2,300	2,000	600	4,900
Värends ,,	2,300	2,000	600	4,900
Kosta ,, (nytt)	2,300	2,000	600	4,900

med rätt för en hvar af de nya jägmästarna att härutöfver åtnjuta ålderstillägg på sätt och under villkor, som för öfriga jägmästare vore bestämdt.

Å två styrelsens ifrågavarande skrifvelse bilagda, af generalstabens kartblad sammansatta kartor hafva nuvarande Ombergs revir och Värends revir utmärkts med grön kantfärg, hvaremot gränserna för de föreslagna reviren betecknats med röd färg.

Ett bifall till styrelsens framställning om inrättande af ifrågavarande två nya revir skulle å ena sidan medföra följande årliga utgifter, beräknade efter den för jägmästare utgående begynnelseafföring:

lön och tjänstgöringspenningar för två ordinarie jägmästare å 4,300 kronor.....		kronor 8,600: —
resepenningar för jägmästaren i Karlsby revir	kronor 600: —	
resepenningar för jägmästaren i Kosta revir.....	kronor 600: —	kronor 1,200: —
		<u>Summa kronor 9,800: —.</u>

Däremot skulle å andra sidan åt statsverket inbesparas följande årliga belopp nämligen:

till en biträdande jägmästare i Ombergs revir arfvode	kronor 3,000: —	
resepenningar	„ 600: —	kronor 3,600: —
„ en biträdande jägmästare i Värends revir arfvode	kronor 3,000: —	
resepenningar	„ 500: —	kronor 3,500: —
		<u>Summa kronor 7,100: —</u>

Vidare kunde af de till jägmästaren i Värends revir nu utgående resepenningar, 700 kronor för år, inbesparas 100 kronor. Jägmästaren i sistnämnda revir hade nämligen förklarat, att han åtnöjde sig med 600 kronor i resepenningar årligen, därest den af styrelsen föreslagna delningen af Värends revir komme till stånd.

Den nu ifrågasatta regleringen af Ombergs och Värends revir skulle sålunda medföra en ökning i statsverkets årliga utgifter af endast 2,600 kronor.

*Departements-
chefen.*

Vid föredragning den 14 januari 1910 inför Eders Kungl. Maj:ts af frågan om anslagen till skogsväsendet för år 1911 anförde jag be-
träffande den af domänstyrelsen då gjorda framställningen om uppdelning
af Ombergs revir och Värends revir i hvarterdera två revir, att jag an-
såge, att berörda uppdelning med all säkerhet skulle blifva till synner-
ligen stort gagn för skogsvården inom reviren i fråga. Jag ansåg

mig emellertid med hänsyn bland annat till dåvarande statsfinansiella förhållanden icke böra tillstyrka Eders Kungl. Maj:t att hos Riksdagen äska medel till inrättande af de två nya jägmästarbefattningar, som skulle erfordras för genomförande af den sålunda ifrågasatta revirregleringen. Någon framställning om dessa två befattningars inrättande blef icke heller af Eders Kungl. Maj:t hos Riksdagen gjord.

Innevarande år synes mig emellertid frågan om nämnda revirreglering hafva kommit i ett annat läge, än då densamma år 1910 underställdes Eders Kungl. Maj:ts pröfning. Enligt hvad jag från domänstyrelsen inhämtat, har erfarenheten allt tydligare visat, att afsevärda svårigheter möta för åstadkommande af en rationell skogsskötsel inom Ombergs och Värends revir, därest dessa revir skola bibehållas i sin nuvarande omfattning.

Vid den diskussion, som den 16 mars 1910 förekom inom Riksdagens Andra kammare vid behandling af Eders Kungl. Maj:ts till sistnämnda års Riksdag gjorda framställning om inrättande af vissa nya jägmästarbefattningar, framhölls af flera talare önskvärdheten särskildt af Ombergs revirs uppdelning. I sammanhang härmed påpekades jämväl, hurusom en rationell skogshushållning oundgängligen kräfver, att en och samma person sättes i tillfälle att såsom revirförvaltare förskaffa sig en ingående kännedom om de många olikartade förhållanden, hvilka äro af betydelse för revirets affärsmässiga förvaltning, något som kan ske allenast under förutsättning att vederbörandes tjänstgöringsområde icke är af allt för stor omfattning i förhållande till intensiteten af det arbete, som åligger honom, samt att vederbörande längre tid i följd kvarstår i en och samma befattning, hvilket återigen kan blifva fallet allenast med ordinarie befattningshafvare.

I anslutning till hvad domänstyrelsen hemställt finner jag att med en reglering af ifrågavarande två revir, Ombergs revir och Värends revir, icke lämpligen bör längre anstå. I båda dessa revir har, på sätt ofvan omförmälts, arbetsbördan för revirförvaltaren tagit högst betydliga dimensioner och den nuvarande anordningen med en biträdande jägmästare inom hvartera reviret läser icke längre kunna ur affärsmässig synpunkt anses tillfredsställande.

Mot de för de föreslagna nya jägmästarna i Karlsby och Kosta revir af domänstyrelsen beräknade löneförmåner, hvilka stå i full öfverensstämmelse med för skogsstaten gällande lönestat, har jag icke något att erinra.

Med hänvisning till hvad jag sålunda anfört anser jag mig nu böra tillstyrka inrättandet af ifrågavarande två nya jägmästartjänster med de

af domänstyrelsen föreslagna aflöningsförmåner, tillhopa 9,800 kronor, i sammanhang hvarmed emellertid de för närvarande till jägmästaren i Väreuds revir utgående resepenningar, 700 kronor för år, skulle minskas med 100 kronor till 600 kronor. Ett bifall till hvad jag sålunda föreslagit skulle, fränsedt kostnaderna för ålderstillägg, medföra en höjning i kostnaderna för den ordinarie personalen af tillhopa 9,700 kronor. Den verkliga höjningen i driftkostnaderna skulle emellertid, med hänsyn därtill att aflöningen till de ofvan nämnda två biträdande jägmästarna skulle besparas, icke uppgå till mer än 2,600 kronor.

*Nya krono-
jägarbefatt-
ningar.
Domän-
styrelsen.
Mellersta
Norrlands
distrikt.*

I fråga om de af domänstyrelsen ifrågasatta 34 nya kronojägarbefattningarna anför styrelsen i sin ofvannämnda skrifvelse den 29 september 1910 bland annat följande.

Jämtlands län i Mellersta Norrlands distrikt vore för närvarande uppdeladt i fyra revir, men från och med år 1911 skulle, enligt 1910 års riksdagsbeslut och nådigt bref den 18 juni 1910, hertill komma tre, så att länet blefve deladt i sju revir. Bevakningstjänstgöringen i länet vore för närvarande fördelad på 14 ordinarie kronojägare, hvarjämte 13 extra bevakare funnes anställda för tjänstgöring å de allmänna skogarna. Dessutom vore för bevakartjänstgöringen å skyddsskogarna anställda 16 extra bevakare. Sålunda uppehölles bevakningen inom länet nu af 14 ordinarie och 29 extra bevakare, eller inalles 43 personer.

För bevakningens ordnande på ett effektivt och lämpligt sätt i samband med den nya revirindelningen ansåge styrelsen det vara af behovet påkalladt, att 16 nya ordinarie kronojägartjänster inrättades, så att de ordinarie kronojägarnas antal komme att uppgå till sammanlagdt 30. Fördelningen af dessas bevakningstrakter hade styrelsen, efter samråd med vederbörande öfverjägmästare, tänkt sig hufvudsakligen på sätt som framginge af följande, styrelsens ifrågavarande skrifvelse bilagda tablå.

Bevakningstrakter inom Jämtlands län, Mellersta Norrlands distrikt.

Revir	Bevakningstrakt	Lön	Tjänstgöringspenningar	Resepenningar	Anteckningar
I Frostvikens revir	Gäddede	600	700	250	ny bevakningstrakt
	Jugdnäs	600	700	250	» »
	Svaningens	600	600	200	» »
	Ströms	600	600	200	» »
II Östersunds revir	Hammerdals	—	—	—	likasom förut
	Lits	—	—	—	» »
	Frösö (förra Rödön)	—	—	—	» »
	Brunflo	600	600	200	ny bevakningstrakt
III Åre revir	Laxsjö	600	700	250	» »
	Hotagens	600	700	250	» »
	Offerdals	—	—	—	likasom förut
	Kalls	600	700	250	ny bevakningstrakt
IV Hallens revir	Änns	600	600	200	» »
	Undersåkers	—	—	—	likasom förut
	Mörsils	600	600	200	ny bevakningstrakt
	Heljesunds (förra Hallens)	—	—	—	likasom förut
V Bräcke revir	Ovikens	—	—	—	» »
	Bodsjö	600	600	200	ny bevakningstrakt
	Refsunds	—	—	—	likasom förut
	Sösjö (förra Bräcke)	—	—	—	» »
VI Rätans revir	Håsjö	600	600	200	ny bevakningstrakt
	Fors (förra Ragunda)	—	—	—	likasom förut
	Bergs	—	—	—	» »
	Klöfsjö	600	600	200	ny bevakningstrakt
VII Hede revir	Rätans byns (förra Rätans)	—	—	—	likasom förut
	Hogdals	—	—	—	» »
	Linsells (förra Hede)	—	—	—	» »
	Långå	600	700	250	ny bevakningstrakt
Ljusnedals	600	700	250	» »	
Tännäs	600	700	250	» »	
Summa		9,600	10,400	3,600	
			23,600		
hvertill komma 16 hyresersättningar à 100 kronor			1,600		
Summa kronor			25,200		

Härförutom erfordrades dock fortfarande omkring tio extra bevakare, så att sammanlagda antalet bevakare skulle från och med år 1912 blifva omkring 40 mot för närvarande 43.

Det vore hufvudsakligen bevakartjänstgöringen inom skyddsskogarna och renbetesfjällens skogar, som gjorde ökningen af de ordinarie bevakarnas antal nödig. Deras arbete komme sommartid att på skyddsskogarna utgöras af utsyningsgöromål och å renbetesfjällens skogar af utsyningsgöromål, biträde vid skogsskötseln i öfrigt och vid tillsyn af arrendegårdar, bevakning till förekommande af och skydd mot skogseld m. m. Vintertid komme göromålen hufvudsakligen att afse kontroll öfver afverkningarna m. m.

Såsom framginge af ofvan omnämnda tablå ansåge styrelsen 8 af de nya kronojägarna böra, fränsetd ålderstillägg, åtnjuta, förutom 600 kronor i lön, 700 kronor tjänstgöringspenningar och 250 kronor resepenningar och 8 af dem, förutom nyssnämnda lön, 600 kronor tjänstgöringspenningar och 200 kronor resepenningar; och skulle sålunda, inberäknadt 16 hyresersättningar å 100 kronor, för de föreslagna nya bevakartjänsterna inom Jämtlands län erfordras 25,200 kronor.

*Gäfle—Dala
distrikt.*

Inom det Gäfle—Dala distrikt tillhörande Klotens revir, bestående af Klotens kronopark, i sin förutvarande omfattning beläget inom Kopparbergs och Örebro län, vore för närvarande anställda endast fem ordinarie kronojägare. Till följd af revirets stora utsträckning och de betydande arbeten, som i detta revir åläge bevakarna, hade det emellertid varit nödvändigt att redan från början indela reviret i åtta bevakningstrakter, af hvilka tre, nämligen Kloten, Granhult och Björsjö, fått skötas af extra kronojägare med arfvode.

Genom nådigt bref den 25 februari 1910 hade Kungl. Maj:t täckts medgifva, att för en köpeskilling af 435,000 kronor finge för kronans räkning inköpas vissa till Baggå bruksegendom hörande områden om tillhoppa 4,230 hektar belägna inom Kopparbergs och Västmanlands län. Vidare hade Kungl. Maj:t den 27 maj 1910 förordnat, bland annat, dels att sagda områden skulle tilläggas Klotens revir, dels att på extra stat finge å reviret anställas en biträdande jägmästare med eget förvaltningsområde. I anslutning härtill och då för öfrigt de nuvarande bevakningstrakterna å Klotens revir i dess gamla utsträckning numera till följd af ökad arbete särskildt med afseende på afverkning och virkesförädling måste anses alltför stora, ansåge styrelsen en omreglering af samtliga bevakningstrakter nödvändig, på sätt som framginge af följande skrifvelsen bifogade tablå.

Bevakningstrakter i Klotens revir, Gäfle—Dala distrikt.

Bevakningstrakt	Lön	Tjänstgöringspenningar	Resepennningar	Anteckningar
Sandsjö	600	600	50	ny bevakningstrakt
Trekantens	—	—	—	likasom förr
Klotens	600	600	50	nu på extra stat
Granhults	600	600	50	nu på extra stat
Bredsjö	—	—	—	likasom förr
Björnsjö	600	600	50	nu på extra stat
Nyfors	—	—	—	likasom förr
Djurlångens	600	600	50	ny bevakningstrakt
Källans	—	—	—	likasom förr
Malingsbo	—	—	—	» »
Baggå	600	600	50	ny bevakningstrakt
Summa	3,600	3,600	300	
		7,500		
6 hyresersättningar à 100 kr.		600		
Summa kronor		8,100		

De 4 förstnämnda bevakningstrakterna ligga inom Örebro län, Baggå inom Västmanlands län och de öfriga 6 inom Kopparbergs län.

Enär aflöningarna för samtliga kronojägare på Klotens kronopark borde vara lika, ville styrelsen för dem, förutom lön, föreslå 600 kronor tjänstgöringspenningar och 50 kronor resepenningar.

Sammanlagdt skulle således för Klotens revir erfordras 6 nya kronojägare, hvilka skulle, förutom lön, erhålla 600 kronor i tjänstgöringspenningar och 50 kronor i resepenningar. Enär boställen för dessa kronojägare för närvarande icke funnes inrättade, tillkomme för enhvar af dem 100 kronor i hyresersättning. Den till dem utgående aflöningen skulle alltså, oberäknadt ålderstillägg, utgöra tillsammans 8,100 kronor. De tre arfvodena till extra bevakare skulle däremot besparas.

På grund af nådigt bref den 9 oktober 1908 hade till kronan inköpts kronoparken Björnhyttan om 6,223 hektar i Västerdalarnas revir inom Gäfle-Dala distrikt. För bevakningen därstädes vore nu anställd en extra kronojägare med arfvode. Befattningen syntes böra uppflyttas på ordinarie stat med, förutom lön och hyresersättning, 600 kronor

tjänstgörings- och 50 kronor resepenningar, hvartill alltså skulle erfordras 1,350 kronor.

*Mellersta och
södra delarna
af landet.*

Äfven i landets mellersta och södra delar vore, enligt styrelsens förmenande, en del nya kronojägartjänster af behovet påkallade. Till följd dels af nya kronoparkers bildande eller förutvarande kronoparkers förstörande genom inköp af mark, dels ock af en alltjämt fortskridande större intensitet i skogsskötseln, hvars mål vore att utnyttja alla inkomstbringade möjligheter utan att likväl äfventyra skogarnas framtida afkastningsförmåga, hade det blifvit nödvändigt att tid efter annan inrätta nya bevakningstrakter, som sköttes af extra kronojägare med arfvode. Sedan erfarenheten visat, att dessa befattningar fortfarande blefve oumbärliga, tvekade styrelsen icke att nu föreslå desammas uppförande på ordinarie stat. I sådant afseende hade styrelsen uppgjort följande förslag.

Förslag till nya bevakningstrakter inom mellersta och södra delarna af landet.

Distrikt	Revir	Bevakningstrakt	Lön	Tjänstgöringspenningar	Resepenningar	Anteckningar
Bergslags	Örebro	Brunnsbyttan	600	500	100	nu extra kronojägare
>	>	Stadra	600	500	50	> > >
>	Västerås	Norrbo	600	500	150	> > >
Östra	Gullberg	Djupsjö	600	500	50	> > >
>	>	Ljung	600	500	50	> > >
>	Kinda	Norra Ydre	600	500	100	> > >
Västra	Slättbygd	Tamstorp	600	500	100	> > >
Smålands	Tjust	Ankarsrum	600	500	50	> > >
>	Kalmar	Hornsö	600	500	100	> > >
>	Värend	Helgö	600	500	100	> > >
Södra	Blekinge-Åhus	Gamla Espet	600	500	100	> > >
		Summa	6,600	5,500	950	
				13,050		
		Hysesersättningar, 11 st. å 100 kronor		1,100		
		Summa kronor		14,150		

Såsom framginge af detta förslag borde anställas 3 nya kronojägare i Bergslagsdistriktet, 3 i Östra distriktet, 1 i Västra distriktet, 3 i Smålands distrikt och 1 i Södra distriktet, eller inalles 11. Lön, 600 kronor, och tjänstgöringspenningar, 500 kronor, skulle vara lika för dem alla, hvaremot resepenningarna föreslagits till 100 kronor för sex, 150 kronor för en och 50 kronor för fyra, hvilka belopp afpassats efter bevakningstrakternas omfattning och däraf beroende resor. Jämte 100 kronor hyresersättning för enhvar af dem skulle för dessa tjänster erfordras, oberäknadt ålderstillägg, tillsammans 14,150 kronor.

De nya kronojägarbefattningar, om vilkas inrättande domänstyrelsen sålunda ville anhålla, vore följande.

Distrikt	Antal	Lön kronor	Tjänstgöringspenningar kronor	Resepenningar kronor	Hyresersättning kronor	Summa kronor
Mellersta Norrlands	1	600	700	250	100	1,650
	7	4,200	4,900	1,750	700	11,550
	1	600	600	200	100	1,500
	7	4,200	4,200	1,400	700	10,500
Gäfle-Dala	1	600	600	50	100	1,350
	6	3,600	3,600	300	600	8,100
Bergslags	1	600	500	150	100	1,350
	1	600	500	100	100	1,300
	1	600	500	50	100	1,250
Östra	1	600	500	100	100	1,300
	1	600	500	50	100	1,250
	1	600	500	50	100	1,250
Västra	1	600	500	100	100	1,300
Smålands	1	600	500	100	100	1,300
	1	600	500	100	100	1,300
	1	600	500	50	100	1,250
Södra	1	600	500	100	100	1,300
Summa	34	20,400	20,100	4,900	3,400	48,800

Tjänstgöringspenningar å 700 kronor skulle alltså tillfalla 8 kronojägare, å 600 kronor 15 kronojägare och å 500 kronor 11 kronojägare, samt resepenningar å 250 kronor 8 kronojägare, å 200 kronor 8 krono-

jägare, å 150 kronor 1 kronojägare, å 100 kronor 6 kronojägare och å 50 kronor 11 kronojägare.

I den mån bostadslägenhet kunde framdeles insynas åt kronojägare, komme naturligtvis hyresersättning till vederbörande att upphöra.

Beträffande rätt för kronojägare att från därför afsedt förslagsanslag åtnjuta ålderstillägg vore stadgadt i nådiga brefvet den 17 juni 1908 angående reglering af skogsstaten m. m.

Närmare bestämmelser om nu föreslagna bevakningstrakters omfattning och därpå beroende benämningar torde jämlikt 2 § 7 punkten af för styrelsen den 16 oktober 1908 utfärdad instruktion tillkomma domänstyrelsen att utfärda.

*Departements-
chefen.*

Hvad till en början beträffar förhållandena inom Jämtlands län, som enligt Eders Kungl. Maj:ts nådiga bref den 11 november 1910 numera är uppdeladt i sju revir, läser någon tvekan icke kunna råda därom, att med den utveckling, skogshushållningen inom detta län tagit, bevakningstjänstgöringen inom länet icke kan af den ordinarie bevakningspersonalen handhafvas på ett ens tillnärmelsevis tillfredsställande sätt. På sätt domänstyrelsen meddelat, hafva också extra bevakare till ett antal, motsvarande mer än dubbla antalet af de ordinarie bevakarna, måst anställas inom länet. Ett dylikt förhållande torde i längden icke kunna undgå att utöfva ett ofördelaktigt inflytande på skogsvården. Man lär nämligen icke af den extra personalen med dess osäkra ställning samt jämväl i aflöningshänseende mindre gynnsamma belägenhet kunna förvänta samma nit och intresse i tjänstgöringen som af ordinarie befattningshafvare. Vid sådant förhållande bör i statens eget intresse tillses, att antalet af den ordinarie personalen ökas i en proportion, något så när motsvarande ökningen af den arbetsbörda, som påhvilat vederbörande befattningshafvare. Att arbetsbördan för bevakningspersonalen inom Jämtlands län numera nått den omfattning, att en ökning af de ordinarie bevakarnas antal är synnerligen väl behöflig, synes mig vara oomtvistligt. Jag anser mig icke heller böra ifrågasätta någon minskning i antalet af de utaf domänstyrelsen föreslagna nya kronojägarbefattningarna inom nämnda län, då i alla händelser, enligt hvad styrelsen påpekat, för bevakningstjänstgöringens upprätthållande inom länet skulle, äfven efter inrättande af de af styrelsen förordade 16 nya kronojägartjänsterna, erfordras ett tiotal extra bevakare.

Någon anledning till erinran emot de af styrelsen för de ifrågasatta nya befattningarna föreslagna aflöningsförmåner synes mig icke förefinnas. Kostnaderna för inrättandet af dessa befattningar skulle,

frånsedt ålderstillägg, enligt domänstyrelsens förslag uppgå till ett sammanlagdt belopp af 25,200 kronor.

Vidkommande härefter de öfriga 18 af domänstyrelsen föreslagna nya kronojägartjänsterna synas mig i hufvudsak samma skäl, som jag ofvan anfört till förmån för de inom Jämtlands län i frågasatta nya bevakarebefattningarna, tala för deras inrättande. Med hänsyn särskildt till de betydande markförvärf för kronans räkning, hvilka under de senaste åren ägt rum inom Klotens och Västerdalarnas revir, måste den af domänstyrelsen begärda ökningen af de ordinarie kronojägarnas antal i dessa revir anses vara fullt befogad; och på grund af den ökade intensitet i skötseln af statens skogar, som numera gör sig gällande och hvilken naturligen ställer väsentligen stegrade kraf jämväl på den bevakande skogspersonalen, synes mig antalet nya ordinarie kronojägarbefattningar äfven i öfriga af styrelsen omförmälda revir, inom hvilka jämväl icke obetydliga områden på senare tid af kronan inköpts, ej lämpligen kunna sättas lägre, än domänstyrelsen föreslagit.

I fråga om de af domänstyrelsen föreslagna aflöningsförmånerna för befattningarna i fråga har jag intet att erinra. Kostnaden för dessa befattningar skulle sålunda, frånsedt ålderstillägg, uppgå till 23,600 kronor.

Vid bifall till hvad jag sålunda föreslagit skulle för tillsättande af ifrågavarande 34 nya kronojägare erfordras ett belopp af 48,800 kronor, hvilket belopp emellertid i viss mån uppväges genom indragning af ett antal extra kronojägare, genom hvilken åtgärd enligt beräkning skulle inbesparas 31,200 kronor.

På sätt jag förut meddelat, uppgår det till aflönande af den ordinarie personalen nu anvisade anslaget till 1,140,300 kronor. För nämnda ändamål skulle härutöfver nu erfordras 9,700 kronor till 2 nya jägmästare och 48,800 kronor till 34 nya kronojägare. Kostnaderna för skogsstatens ordinarie personal böra således, frånsedt ålderstillägg, för år 1912 beräknas till 1,198,800 kronor.

Af det under nionde hufvudtitelns ordinarie anslag till skogsväsendet upptagna förslagsanslaget till ålderstillägg, nu 110,000 kronor, utgå för närvarande sådana tillägg till personalen vid skogsstaten och skogsläroverken. Skogsläroverken äro afsedda att fortfarande kvarstå å hufvudtiteln, hvadan nyssnämnda anslag, då det öfverföres till driftkostnaderna, icke vidare kommer att anlitas för skogsläroverkens räkning. Då emellertid, på sätt jag i det föregående framhållit, bland driftkostnaderna för fram-

*Kostnader för
ålderstillägg.*

tiden måste upptagas vissa belopp till ålderstillägg åt befattningshafvande i domänstyrelsen, och då vidare det för ålderstillägg åt skogsstaten erforderliga beloppet skulle komma att höjas, därest bifall lämnas till af mig förordade förslag om inrättande af nya jägmästar- och kronojägarbefattningar, synes anledning icke föreligga att antaga, det ålderstilläggen skulle komma att understiga det nuvarande förslagsanslagets slutsumma. Vid sådant förhållande bör bland driftkostnaderna beräknas för ålderstillägg åt domänstyrelsens och skogsstatens personal ett belopp af 110,000 kronor.

*Kostnader för
afdikningar å
vissa kronans
skogar.*

Till afdikningar å kronans skogar i de norrländska länen och i Kopparbergs län har Riksdagen för innevarande år anvisat ett extra anslag å 150,000 kronor. Då medel fortfarande äro för detta ändamål erforderliga och anledning saknas föreslå någon ändring i det nu anvisade beloppet, torde för dylika afdikningar böra bland driftkostnader för år 1912 beräknas 150,000 kronor.

*Egentliga
förvaltnings-
kostnader för
kronans
skogar.*

Förvaltningskostnaderna i egentlig mening för statens skogsdomäner hafva hittills i enlighet med ett af Kungl. Maj:t årligen fastställt generalförslag utgått från det under hufvudtiteln uppförda reservationsanslaget till kronoskogarnas förvaltning och befrämjande af skogsväsendet i allmänhet. Berörda anslag är för år 1911 upptaget till 3,233,300 kronor. Från detta anslag hafva jämväl utgått vissa kostnader, som fortfarande skola kvarstå å hufvudtiteln, nämligen kostnaderna för statens skogs-försöksanstalt, skogsskolan vid Kloten, kolarskolan vid Hällnäs samt statens skogsingenjörer, äfvensom för åtskilliga andra ändamål, som icke kunna betraktas såsom hufvudsakligen betingade af vården om statens skogsdomäner. Under hänvisning till hvad jag förut denna dag vid anmälan af anslagen under nionde hufvudtiteln härom anfört, ber jag få erinra, att dessa kostnader af mig beräknats till sammanlagdt 80,600 kronor och ingå i den under hufvudtiteln uppförde nya anslagstiteln till »Skogsundervisning och skogshushållning i allmänhet».

*Domän-
styrelsen.*

I sin förut omtalade skrifvelse den 29 september 1910 har domänstyrelsen gjort framställning om anslagsbehovet för år 1912. Denna skrifvelse innehåller beträffande de egentliga förvaltningskostnaderna följande.

Styrelsen erinrar till en början, att styrelsen i skrifvelse den 25 september 1909, innehållande statförslag för år 1911, anhållit om förhöjning i reservationsanslaget till kronoskogarnas förvaltning och befrämjande af skogsväsendet i allmänhet med närmare 360,000 kronor.

Detta hade grundat sig på hvad skogsförvaltningarna ansett erforderligt för år 1910, och hade styrelsen i sagda förslag anfört att, ehuru med hänsyn till det för staten inbringande skogsväsendets utveckling, hvilken afsetts att befördras genom den omorganisation af skogsstaten, som trädt i verksamhet med år 1909, det kunde antagas, att 1911 års behof af ifrågavarande anslag borde beräknas högre än 1910 års behof, styrelsen likväl ansett sig under dåvarande statsfinansiella förhållanden och under förhoppning, att under åren 1909 och 1910 uppkommande besparingar ej blefve alltför ringa, icke böra föreslå anslagets ökande med högre belopp än 359,450 kronor. Denna ökning hade också i anledning af Eders Kungl. Maj:ts nådiga proposition beviljats af Riksdagen.

Styrelsen har härefter anfört.

Styrelsens sålunda antydda farhåga, att det för år 1911 begärda anslaget komme att blifva väl knappt, hade ock besannats, såsom framginge af följande beräkning af tillgångar och behof för det året.

Enligt styrelsens år 1910 afslutade hufvudbok för			
år 1909 funnos vid sistnämnda års utgång å			
detta anslag reservationer till belopp af, i			
jämna kronor	kronor	235,391:—	
1910 års anslag utgör	»	2,873,850:—	
1911 » » »	»	3,233,300:—	
		<hr/>	
	Tillsammans kronor	6,342,541:—	

hvarifrån afginge

dels vid 1909 års slut disponerade, men då ännu ej utbetalade

kronor 60,814:—

dels genom fastställande af generalförslaget för år 1910 å detta anslag anvisade

kronor 2,933,575:— kronor 2,994,389:—

hvarför skulle af detta anslag finnas disponibla för år 1911..... kronor 3,348,152:—

förutom tilläfvventyrs år 1910 uppkommande besparingar.

Emellertid hade med ledning af de provisoriska uppgifter, som nu inkommit till styrelsen beträffande de utgifter för skogsskötseln m. m.,

hvilka af jägmästarna ansetts erforderliga under år 1911, hos styrelsen verkstälts ett öfverslag öfver penningbehovet för sagda år och därvid befunnits, att detta behof skulle öfverstiga ofvannämnda tillgång med omkring 220,000 kronor, hvarför styrelsen nödgats år 1910 liksom under år 1909 fästa öfverjägmästarnas uppmärksamhet på nödvändigheten af betydande nedprutningar i jägmästarnas förslag.

Till undanröjande för framtiden af den hämsko, som nu hindrade en fortgående utveckling af skogsväsendet och däraf följande ökning i statsverkets inkomst af skogsmedel, ansåge styrelsen sig pliktig att nu föreslå en höjning i anslaget. Gifvet vore, att brist på rörelsekapital måste blifva hindrande för utnyttjande på affärsmässigt sätt af alla de tillfällen, då konjunkturer och andra omständigheter, som icke kunna förutses, eljest skulle kunna bereda statsverket ekonomiska fördelar.

På grund af hvad i det föregående anförts om behovet af en ökning i förevarande reservationsanslag ville styrelsen föreslå denna ökning till 500,000 kronor, så att reservationsanslaget till kronoskogarnas förvaltning och befrämjande af skogsväsende i allmänhet komme att för år 1912 bestämmas till 3,733,300 kronor.

Departements-
chefen.

Uti mitt anförande till statsrådsprotokollet den 14 januari 1910 rörande ifrågasatt förhöjning af nu ifrågavarande anslag för år 1911 framhöll jag, hurusom utgifterna från anslaget under de senare åren varit stadda i en jämn stegring samt att man säkerligen äfven för framtiden måste räkna med en alltjämt fortgående ökning af dessa utgifter. De ökade utgifterna böra emellertid för att vara berättigade och ur ekonomisk synpunkt försvarliga åtminstone så småningom och under normala förhållanden motsvaras af en stegrad nettoafkastning från statsskogarna.

I detta sammanhang torde nedanstående tablå, utvisande beloppen af statsskogarnas brutto- och nettoafkastning under åren 1906—1910, vara af intresse, därvid jag emellertid vill erinra, att de för sistnämnda år upptagna talen äro allenast approximativa, då en definitiv beräkning af afkastningsbeloppen ännu icke hunnit verkställas.

År.	Bruttoafkastning.	Nettoafkastning.
1906.....	kronor 8,693,618: 27	kronor 5,846,843: 98
1907.....	„ 10,039,842: 79	„ 6,938,892: 20
1908.....	„ 9,594,482: 79	„ 6,008,391: 02
1909.....	„ 8,899,769: 28	„ 4,447,129: 86
1910.....	„ 10,680,845: 19	„ 6,029,355: 19

Af ofvanstående tabell framgår, att nettoafkastningen efter att år 1907 hafva stigit till det för våra förhållanden betydande beloppet af 6,938,892 kronor 20 öre, sedermera under åren 1908 och 1909 afsevärdt sjunkit, hvarefter med år 1910 ånyo en stegring inträdt.

Såsom jag vid föredragning inför Eders Kungl. Maj:t af frågan om anslagen till skogsväsendet för år 1911 framhöll, är det icke ägnadt att väcka förvåning, att under den starka ekonomiska depression, hvilken under åren 1908 och 1909 gjorde sig gällande och som visade sitt inflytande ej minst å trävarumarknaden, statsskogarnas nettoafkastning nedgick till afsevärdt under den normala. I sammanhang därmed uttryckte jag äfven den åsikt, att med återinträdande gynnsammare konjunkturer en afsevärd stegring af statens inkomster från skogsväsendet kunde förväntas. Åt riktigheten af denna åsikt synes det ekonomiska resultatet af statsskogarnas förvaltning under år 1910 gifva bekräftelse.

För en vinstgifvande skötsel af statens skogar erfordras emellertid med nödvändighet att till de förvaltande myndigheternas disposition ställes tillräckligt driftkapital. Under de senare åren hafva inom domänstyrelsen af sparsamhetsskäl betydande nedsättningar måst företagas i de från de särskilda reviren inkomna förslagen till utgifter för skogsväsendet och jämväl utgiftsförslagen för innevarande år hafva enligt hvad domänstyrelsen meddelat varit föremål för en synnerligen noggrann granskning. Dessa nedsättningar hafva emellertid medfört, att för statsskogarnas rationella skötsel erforderliga arbeten i stor utsträckning icke kunnat komma till utförande å sådan tid, som för skogsväsendets planmässiga utveckling varit önskvärdt. Detta missförhållande, som gifvetvis är ägnadt att väsentligen motverka statens sträfvan att af sina skogar draga största möjliga inkomst, torde icke kunna undanröjas på annat sätt, än att rörelsekapitalet år efter år förhöjes i en proportion motsvarande skogsväsendets ökade behof.

Under den diskussion, som vid frågan om bestämmande af beloppet af detta anslag för år 1911 förekom i Riksdagens Andra kammare, framhölls af flera talare nödvändigheten af att höja rörelsekapitalet därhän, att icke i följd af otillräckligt sådant kapital statsskogarnas planmässiga drift och utveckling komme att äfventyras.

För att visa beloppet af de från reservationsanslaget utgående särskilda posterna under åren 1910 och 1911 har jag låtit sammanställa följande

Tabell öfver utgifterna från reservationsanslaget till kronoskogarnas förvaltning och befrämjande af skogsväsendet i allmänhet enligt af Kungl. Maj:t fastställda generalförslag för åren 1910 och 1911.

	Utgifter under år 1910.	Utgifter under år 1911.	Ökning.	Minskning.
A. Till domänstyrelsens disposition.				
Till skogsindelning och skogsupp- skattning	93,800	93,800	—	—
„ åtgärder mot skogseld i Norr- och Västerbottens län	5,000	5,000	—	—
„ dagarfvoden åt assistenter	57,000	57,000	—	—
„ rese- och traktamentskostnader	15,000	15,000	—	—
„ upprättande af planer för och tillsyn öfver torrläggning af vattensjuk mark utom de norrländska länen och Kop- parbergs län	10,000	—	—	10,000
„ kostnader vid inköp af mark	12,000	12,000	—	—
„ vikariatsersättningar	8,500	8,500	—	—
„ statens skogsförsöksanstalt	29,000	29,000	—	—
„ skogstidskrifter	5,300	5,300	—	—
„ tryckning af statens skogsför- söksanstalts publikationer	2,528	2,528	—	—
„ stipendier	3,500	3,500	—	—
„ statens skogsingenjörer	14,400	14,400	—	—
„ Klotens skogsskola	6,500	6,500	—	—
„ Kolarskolan vid Hällnäs	1,000	1,000	—	—
„ nybyggnader och reparationer m. m.	34,684	110,175	75,491	—
„ deltagande i utställning	900	1,000	100	—
„ inköp af kassaskåp	4,200	3,000	—	1,200
„ inköp af räknemaskiner	—	3,500	3,500	—
„ skötsel af nyförvärfvade krono- parker	20,000	20,000	—	—
„ jaktvård	500	500	—	—
Transport	323,812	391,703	79,091	11,200

	Utgifter under år 1910.	Utgifter under år 1911.	Ökning.	Minskning.
Transport	323,812	391,703	79,091	11,200
Till afverkning m. m.	29,500	—	—	29,500
„ flyttningshjälp åt en krono- jägare	—	65	65	—
„ oförutsedda och diverse ut- gifter	97,434	92,549	—	4,885
Summa kronor	450,746	484,317	79,156	45,585
B. Till länsstyrelsernas disposition.	225,900	234,767	8,867	—
C. Till öfverjägmästarnas disposition.	45,650	46,955	1,305	—
D. Till revirförvaltarnas disposition.				
Till handtlangning vid skogsindel- ning och uppskattning	19,710	29,170	9,460	—
„ afverkning, kolning, sågning och transport af skogseffekter	799,491	1,009,296	209,805	—
„ skogsodling och markbered- ning	256,728	265,328	8,600	—
„ vägar	73,412	98,509	25,097	—
„ rågångsrensning och hägnad	29,756	36,794	7,038	—
„ dikning	27,349	41,209	13,860	—
„ byggnadsarbeten	163,148	206,032	42,884	—
„ inventarier	13,206	17,134	3,928	—
„ skatter och onera	482,707	484,597	1,890	—
„ extra skogsbevakning	217,605	233,748	16,143	—
„ oförutsedda och diverse ut- gifter, hvaruti ingår visst belopp till underhåll och trafik å järnvägen Kloten—Bång- hammar på Klotens krono- park	128,167	160,296	32,129	—
Summa kronor	2,211,279	2,582,113	370,834	—

De sammanlagda beräknade utgifterna från ifrågavarande anslag för åren 1910 och 1911 utgöra således:

	Utgifter under år 1910.	Utgifter under år 1911.	Ökning.
A. Till domänstyrelsens disposition	450,746	484,317	33,571
B. Till länsstyrelsernas disposition	225,900	234,767	8,867
C. Till öfverjägmästarnas disposition	45,650	46,955	1,305
D. Till revirförvaltarnas disposition	2,211,279	2,582,113	370,834
Summa	2,933,575	3,348,152	414,577

En granskning af förenämnda tabell visar, att den väsentligaste ökningen af de för år 1911 till revirförvaltarnas disposition ställda medel kommer på posterna

»afverkning, kolning, sågning och transport af skogseffekter» med 209,805 kronor,

»byggnadsarbeten» med 42,884 kronor, samt

»oförutsedda och diverse utgifter» med 32,129 kronor.

Hvad ofvan förstnämnda post angår, har densamma, på sätt jag vid föredragning inför Eders Kungl. Maj:t den 14 januari 1910 af frågan om bestämmandet af anslagen till skogsväsendet för innevarande år framhöll, under en längre följd af år varit stadd i en oafbruten och kraftig stegring. Då utgifterna under denna post afse ett direkt uppbringande af afkastningen från statsskogarna samt de under denna post upptagna medel sålunda uteslutande användas för produktiva ändamål, lärer berörda förhållande få anses utgöra ett glädjande tecken därpå, att driften och intensiteten i statsskogarnas skötsel oafslätligen ökats. Att statens skogar jämväl fortfarande böra blifva föremål för en alltmera intensiv och affärsmissig förvaltning lärer vara uppenbart. Häraf följer med nödvändighet, att utgifterna under ifrågavarande post jämväl för

framtiden komma att ökas, därvid man emellertid kan hysa grundad förhoppning om, att de stegrade utgifterna komma att medföra en ökning af statsskogarnas nettoafkastning, afsevärdt öfverstigande ökningen af utgifterna.

Jämväl beträffande den andra och den tredje af ofvannämnda utgiftsposter är en alltjämt fortgående ökning af desamma en nödvändig följd af den alltmer intensiva vård och skötsel, som statsskogarna numera kräfva. Icke heller i fråga om dessa synes mig sålunda någon inskränkning af utgifterna kunna företagas, utan torde fastmera den stegrade intensiteten i statens skogshushållning nödvändiggöra, att utgifterna å dessa poster jämväl under år 1912 komma att ökas.

Enligt hvad jag redan framhållit, läser det sålunda ligga i sakens natur, att behovet af ökad rörelsekapital för statens skogar alltjämt kommer att växa. Vid bestämmandet af huru stor anslagsökning för detta ändamål må vara erforderlig för år 1912, läser särskildt böra beaktas, hurusom, på sätt jag redan framhållit, skogsväsendets planmässiga utveckling hos oss i afsevärd mån fördröjts i följd däraf att en fullt rationell och intensiv förvaltning af statsskogarna icke kunnat verkställas med de hittills för ändamålet anvisade medel. Då en kraftig utveckling af landets skogsskötsel är för rikets ekonomiska framtid af den allra största betydelse samt det i fråga om skogarnas affärs-mässiga vård och exploatering torde tillkomma staten att så vidt möjligt utgöra ett föredöme för de enskilda skogsägarna, synes man icke böra tveka att väsentligen öka anslagen för ifrågavarande ändamål.

Vid beräkning under de senare åren af det belopp, hvartill reservationsanslaget till kronoskogarnas förvaltning och befrämjande af skogsväsendet i allmänhet borde bestämmas, har tagits i betraktande, att reservationer å nästföregående års anslag kunde förväntas till icke obetydligt belopp. En granskning af berörda reservationer ådagalägger emellertid, att deras belopp år från år sjunkit. Reservationerna i fråga utgjorde sålunda i jämna kronor

vid 1906 års början.....	kronor	849,371:—
„ 1907 „ „	„	727,278:—
„ 1908 „ „	„	603,594:—
„ 1909 „ „	„	429,720:—
„ 1910 „ „	„	235,391:—.

Jämväl å 1910 års anslag torde reservationer kunna påräknas, men enligt hvad jag från domänstyrelsen inhämtat med ett högst väsentligt minskadt belopp, och å innevarande års anslag torde reservationerna

komma att uppgå till ett så obetydligt belopp, att de knappast kunna tagas med i beräkning vid pröfningen af anslagsbehofvet för år 1912.

Af de skäl jag nu anført, anser jag mig icke böra ifrågasätta någon nedsättning i den af styrelsen äskade förhöjning af ifrågavarande anslag, hvilken förhöjning synes mig nödvändig för tillgodoseende af skogsväsendets behof af rörelsekapital. Jag anser alltså, att ökningen i anslaget för år 1912 bör beräknas till 500,000 kronor.

Då reservationsanslaget för innevarande år uppgår till 3,233,300 kronor, skulle följaktligen de egentliga förvaltningskostnaderna komma att för 1912 uppgå till 3,733,300 kronor. Såsom jag förut nämnt skulle emellertid ett sammanlagdt belopp af 80,600 kronor af beskaffenhet att under hittills varande förhållanden hafva bort utgå från reservationsanslaget icke för framtiden bestridas af förvaltningskostnaderna i egentlig mening. Frändrages sistnämnda belopp, återstå 3,652,700 kronor. De egentliga förvaltningskostnaderna synas därför kunna för år 1912 beräknas till 3,650,000 kronor.

*Kostnader för
förvaltningen
af statens jord-
bruksdomäner.*

Jag öfvergår härefter till kostnaderna för förvaltningen af statens jordbruksdomäner. För detta ändamål finnas sedan längre tid tillbaka å extra stat anvisade vissa särskilda anslag. Dessa anslag äro för år 1911:

anslag till aflöning åt domänintendenter	kronor 35,500: —	—	sa
anslag till resekostnader vid domänförvaltningen, förslagsanslag	» 45,000: —	—	
	Summa kronor 80,500: —		

Då anslag för berörda ändamål fortfarande äro behöfliga och anledning saknas att göra ändring i de nu anvisade beloppen, torde dessa kostnader för år 1912 böra beräknas till samma belopp som för innevarande år.

Såsom jag tidigare erinrat, böra slutligen bland driftkostnaderna upptagas vissa utgifter för förvaltningen af kronans jordbruksdomäner, för hvilka särskilda anslag icke hittills varit att tillgå och som därför brukat förskotteras. Bland dessa utgifter intaga kostnaderna för kronans deltagande i skiftesförrättningar och i vattenaflednings- och sjösänkingsföretag det afgjordt främsta rummet. Beloppet af de utgifter, som sålunda pläгат förskotteras för åtskilliga med förvaltningen af jordbruksdomänerna förenade utgifter har under åren växlat högst betydligt men torde, enligt verkställda beräkningar, komma att uppgå till minst omkring 40,000 kronor om året. För utjämnande af driftkostnadsanslaget torde detta belopp för år 1912 lämpligen kunna sättas till 39,700 kronor.

Vid bifall till mina här ofvan gjorda framställningar skulle följaktligen driftkostnaderna för förvaltandet af statens domäner komma att beräknas på följande sätt:

Sammanfattning.

Kostnader för domänstyrelsen:			
aflöningsstat för styrelsen	kronor	159,000: —	
till anställande af en extra amanuens hos styrelsen och för renskrifning m. m.	„	6,000: —	
rese- och traktamentsersättning åt styrelsens personal.....	„	6,000: —	kronor
kostnader för skogsstatens ordinarie personal	„	1,198,800: —	
kostnader för ålderstillägg	„	110,000: —	
kostnader för afdikningar å kronans skogar i de norrländska länen och i Kopparbergs län	„	150,000: —	
egentliga förvaltningskostnader.....	„	3,650,000: —	

Kostnader för förvaltningen af statens jordbruksdomäner:			
till aflöning åt domänintendenter	kronor	35,500: —	
till resekostnader vid domänförvaltningen	„	45,000: —	kronor
till vissa andra med förvaltningen af kronans jordbruksdomäner förenade utgifter	„	39,700: —	
Summa kronor			5,400,000: —

På grund af hvad jag sålunda anfört hemställer jag, att Eders Kungl. Maj:t måtte i nådig proposition föreslå Riksdagen att

Departementschefens hemställan.

dels godkänna sådan ändring i den år 1908 för domänstyrelsen fastställda aflöningsstat, att förste vaktmästarens lön förklaras kunna efter 5 år höjas med 100 kronor samt en hvar af de två öfriga vaktmästarnas lön ej blott efter 5 år med 100 kronor utan jämväl efter 10 år med ytterligare 100 kronor, äfvensom för tillträde till sålunda medgifna aflöningsförhöjningar bestämma enahanda villkor som för tillträde till förut medgifven sådan förhöjning blifvit stadgade;

dels i den för skogsstaten gällande stat uppföra ytterligare två jägmästarbefattningar och trettifyra kronojägartjänster med de af domänstyrelsen föreslagna aflöningsförmåner och i sammanhang därmed nedsetta de i samma stat uppförda resepenningar till jägmästaren i Värends revir, nu 700 kronor, med 100 kronor till 600 kronor;

dels ock, med godkännande af de utaf mig här ofvan gjorda beräkningar, såsom driftkostnader under år 1912 för statens domäner *förlagsvis* uppföra ett belopp af 5,400,000 kronor att utgå från domänfondens afkastning.

Till hvad departementschefen sålunda hemställt, däri statsrådets öfriga ledamöter instämde, tacktes Hans Maj:t Konungen i nåder lämna bifall, samt förordnade, att proposition i ärendet skulle med den lydelse, bilaga — — till detta protokoll utvisar, till Riksdagen aflåtas.

Ur protokollet:
Hjalmar Almgren.